

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

2006 m. balandžio 28 d. Nr. FA-1010-1-19
Vilnius

IŽANGA

Vykdydamos Lietuvos Respublikos valstybės kontrolierės R. Budbergytės patvirtintą 2005 metų valstybinio finansinio audito programą ir Valstybės kontrolės Finansinio audito 1-ojo departamento direktorės L. Šipkauskienės 2005-05-30 pavedimą Nr. 1010-1 vyriausioji valstybinė auditorė L. Jankovskaja (grupės vadovas) ir vyresnioji valstybinė auditorė D. Paužinskienė Lietuvos Respublikos finansų ministerijoje atliko valstybinį finansinį auditą.

Audito tikslas – įvertinti audituojamo subjekto vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2005 metų finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos finansų ministerija (toliau – Finansų ministerija) yra biudžetinė įstaiga, finansuojama iš valstybės biudžeto; adresas – J. Tumo-Vaižganto g. 8a/2, LT-01512 Vilnius; identifikavimo kodas – 288601650.

Audituoti laikotarpiu Finansų ministerijai vadovavo finansų ministrai – A. Butkevičius (iki 2005-05-14), Z. Balčytis (nuo 2005-05-14, paskirtas Lietuvos Respublikos Prezidento 2005-05-14 dekretu Nr. 302), Finansų skyriaus vedėja dirbo V. Kiškienė.

Ši audito ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, valstybės biudžeto projekto, valstybės skolos, suteiktų paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų ataskaitos ir ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausantį turta, dalis.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie 2005 metų finansinę atskaitomybę ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami valstybinio audito išvadoje.

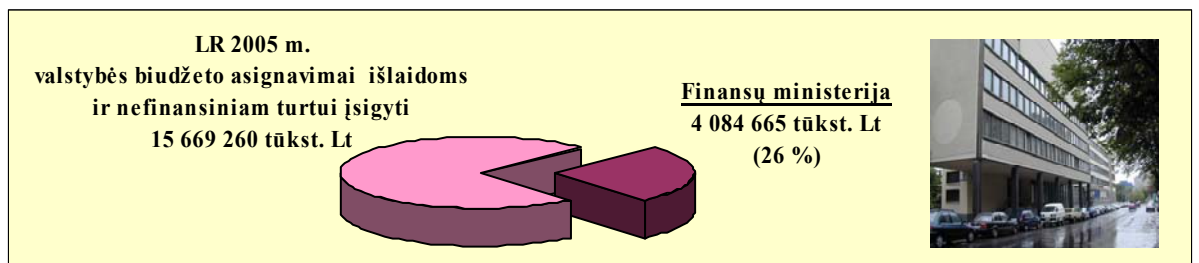
AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audituota Finansų ministerijos 2005 metų finansinė atskaitomybė bei planų ir programų sąmatų įvykdymo ataskaitos: Išlaidų sąmatų vykdymo balansas (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaita (forma Nr. 2) ir kitos ataskaitos (formos Nr. 3, 4, 5, 6, 7, 8, B-1, B-11, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004-12-29 įsakymu Nr. 1K-413). Taip pat atlikome Finansų ministerijos apskaitomų valstybės pinigų fondų ir kitų fondų 2005 metų ataskaitų auditą.

Audituotais metais Finansų ministerija vykdė 14 programų.

Lietuvos Respublikos 2005 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-01-24 nutarimu Nr. 64 „Dėl 2005 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas“ Finansų ministerijai 2005 metams patvirtinta 4084665 tūkst. Lt asignavimų, iš jų – 3991093 tūkst. Lt išlaidoms (iš kurių 14318 tūkst. Lt – darbo užmokesčiui) ir 93572 tūkst. Lt turtui įsigyti. Be to, minėtu įstatymu (2 priedėlis) patvirtinta 8000 tūkst. Lt pajamų įmokų į valstybės biudžetą.

Lietuvos Respublikos 2005 metų valstybės biudžeto kontekste Finansų ministerijai patvirtinti asignavimai yra labai reikšmingi – sudaro 26 proc.

1 pav. Finansų ministerijai patvirtinti asignavimai LR valstybės biudžeto kontekste

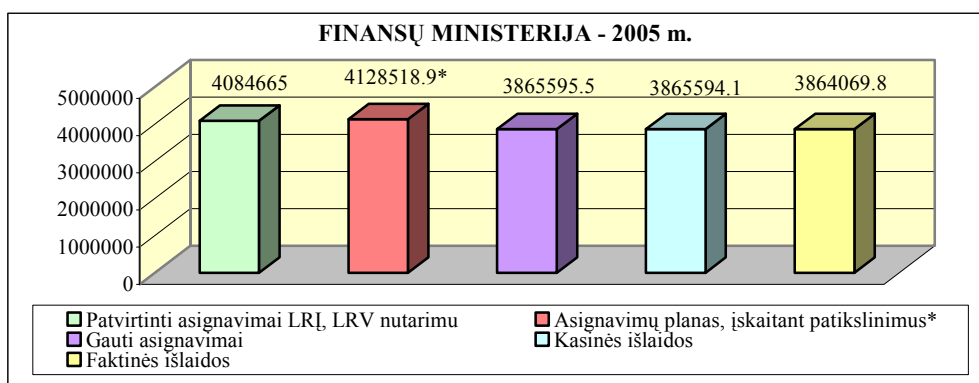
Valstybinis auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymu Nr. V-26 (Žin., 2002, Nr. 20-790; 2004, Nr. 14-440; 2006, Nr. 16-581), ir teisės aktais, reglamentuojančiais biudžetinių įstaigų buhalterinę apskaitą, finansinės atskaitomybės sudarymą, valstybės lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais.

Siekdamos gauti įrodymus, reikalingus audito tikslams pasiekti, ištyrėme audituojamo subjekto apskaitos sistemą, vertinome vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, įvykusias ir finansinėse atskaitose parodytas ūkines operacijas, taip pat subjekto sudarytas sutartis ir priimtus sprendimus, susijusius su valstybės lėšų ir turto valdymu, naudojimu ir disponavimu jais, teisėtumo požiūriu. Nustatėme reikšmingumą, įgimtos ir kontrolės rizikos veiksnius, jų galimą poveikį finansinei atskaitomybei, įvertinome vadovybės numatytas vidaus kontrolės procedūras rizikai

sumažinti ir valdyti. Pagal atliktų kontrolės testų rezultatus įvertinome vidaus kontrolės procedūrų veiksmingumą ir nuoseklumą, atlikome savarankiškas procedūras audito rizikai sumažinti iki priimtino audito patikimumo lygio ir surinkome įrodymus valstybinio audito ataskaitai ir nuomonei pagrįsti.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Finansų ministerijos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2006-01-01 ataskaitos (forma Nr. 2) duomenimis 2005 metams patvirtinti ir gauti asignavimai, jų panaudojimas (kasinės ir faktinės išlaidos) pateikiami 1 diagramoje ir 1 lentelėje.

1 diagrama. Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymas (tūkst. Lt)

* Įskaitant:

- programoms vykdyti (kodai – 1.7, 46.11, 47.1, 50.11, 50.12, 60.23, 60.24, 60.33, 60.34, 88.1) nepanaudotų asignavimų likutį 2005-01-01 – 81559,5 tūkst. Lt,
- viršplanines pajamų įmokas į biudžetą (88.2 programa) – 1997 tūkst. Lt,
- iš LR Vyriausybės rezervo fondo savivaldybėms perduotas lėšas – 4966,6 tūkst. Lt,
- kitiems asignavimų valdytojams perduotas lėšas 60.2 ir 60.3 programoms vykdyti – 12672,9 tūkst. Lt.

Finansų ministerija 1.6 „Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo lėšų naudojimo programai“ patvirtintus asignavimus perduoda Vyriausybės nutarimuose nurodytiems asignavimų valdytojams (31996,3 tūkst. Lt), kurie juos naudoja ir apskaito savo finansinėse ataskaitose. Dėl to Finansų ministerija šios programos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje („Asignavimų planas metams, įskaitant patikslinimus“) nurodo tik neperduotų (nepaskirstytų) asignavimų likutį – 3,7 tūkst. Lt.

Finansų ministerija 2005 metais gautus valstybės biudžeto asignavimus panaudojo pagal nustatyta tvarka sudarytas sąmatas patvirtintose programose nustatytiems tikslams ir neviršijo patvirtintų asignavimų (1 lentelė).

1 lentelė

Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymas (tūkst. Lt)
2005 m.

Išlaidų pavadinimas	Asignavimų planas metams, įskaitant patikslinimus	Gauti asignavimai	Kasinės išlaidos	Faktinės išlaidos	Palyginimas	
					kasinių išlaidų su patvirtintais asignavimais	faktinių išlaidų su patvirtintais asignavimais
IŠ VISO	4128518,9	3865595,5	3865594,1	3864069,8	-262924,8*	-264449,1
Išlaidoms	4010868,8	3810392,0	3810390,6	3809623,1	-200478,2	-201245,7
iš jų darbo užmokesčiui	13978,0	13746,2	13746,2	13729,2	-231,8	-248,8
Turtui įsigyti	117650,1	55203,5	55203,5	54446,7	-62446,6	-63203,1

* Specialiosioms programoms vykdyti (kodai – 47.1, 50.11, 50.21, 50.12, 60.11, 60.23, 60.24, 60.33, 60.34, 88.1) nepanaudotų asignavimų likutis 2006-01-01 – 141625,9 tūkst. Lt.

Finansų ministerijos sukurta vidaus kontrolės sistema atitinka Lietuvos Respublikos vidaus kontrolę, įskaitant finansų kontrolę, ir vidaus auditą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus. Tačiau vertindami vidaus kontrolę, pastebėjome, kad kai kurios žemesniojo lygio vidaus kontrolės procedūros yra nepakankamai veiksmingos. Apie Finansų ministerijoje naudojamų kompiuterių programų (ilgalaikio nematerialaus turto) inventorizavimo ir apskaitos vidaus kontrolės trūkumus informavome žodžiu PHARE antrosios specialiosios pasiruošimo Europos Sąjungos struktūrinių fondų valdymui programos techninės pagalbos projekto Nr. LT 01.09.02 "Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo kompiuterinės informacinės valdymo ir priežiūros sistemos diegimas" valdymo komiteto pirmininkę J. Šarmavičienę ir Finansų skyriaus vedėją V. Kiškienę. Audito metu nustatytos klaidos – ištaisytos. Šiuo metu Valstybės kontrolės Informacinių technologijų valdymo ir audito departamento valstybiniai auditoriai atlieka Finansų ministerijos bendrosios informacinės sistemos bei ES struktūrinių fondų ir ES Sanglaudos fondo informacinės kompiuterizuotos valdymo ir priežiūros sistemos kontrolės pagrindinį tyrimą (Valstybės kontrolės 2006-03-20 pavedimas Nr. 9000-2).

Finansų ministerijai teisės aktais pavesta tvarkyti trijų Fondų apskaitą ir keturių Fondų lėšų apskaitą. Šių Fondų likučiai ir jų pinigų srautai pateikiami 2 lentelėje.

2 lentelė

**Fondų ataskaitų duomenys (tūkst. Lt)
2005 m.**

Fondo pavadinimas	Fondo likutis 2005-01-01	Pinigų srautai		Fondo likutis 2006-01-01
		Pajamos/ įplaukos	Išlaidos/ išmokos	
1990 metų blokados fondas	5790,4	0,7	-	5791,1*
Privatizavimo fondas	57767	131933	119191	70509
Rezervinis (stabilizavimo) fondas	1490586**	12758 459222	149900 459222	1353444
VĮ Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondas	228368,2	48320	55519,3	221168,9
Garantinis fondas	22959,4	34025,1	16957,7	40026,8
Žemės ūkio paskolų garantijų fondas	11495,7***	196,1	196,1	11495,7
Licencijuotų sandėlių kompensavimo fondas	926,1	137,3	0,1	1063,3

* Iš jų 1990 metų blokados fondo materialusis turtas (juvelyriniai gaminiai, monetos) – 5721 tūkst. Lt (turto vertė nustatyta 1999 metais), piniginės lėšos – 70,1 tūkst. Lt. Per 2005 metus gauta 0,7 tūkst. Lt palūkanų už fondo lėšas, laikomas Finansų ministerijos vardu atidarytoje sąskaitoje Lietuvos banke.

** Rezervinio (stabilizavimo) fondo Piniginių srautų 2005 metų ataskaitoje nurodytas pinigų likutis laikotarpio pradžioje didesnis negu 2004 metų ataskaitoje nurodytas likutis laikotarpio pabaigoje 445000 tūkst. Lt suma, kurią sudaro Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-01-21 nutarimu Nr. 57 skirtos lėšos iš Rezervinio (stabilizavimo) fondo valstybės turiniams išpareigojimams, susijusiems su valstybės skola, vykdyti (grąžintinai iki 2007-12-31). Taigi Rezervinio (stabilizavimo) fondo Piniginių srautų 2005 metų ataskaitoje pateiktas ne pinigų, o lėšų likutis laikotarpio pradžioje ir pabaigoje.

*** Žemės ūkio paskolų garantijų fondo lėšos, skirtos iš Kaimo rėmimo fondo bendrovės garantiniams išpareigojimams vykdyti, laikomos atskiroje Finansų ministerijos vardu atidarytoje sąskaitoje Lietuvos banke (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-08-22 nutarimo Nr. 912 (2003-06-09 nutarimo Nr. 732 redakcija) „Dėl Žemės ūkio paskolų garantijų fondo“ 2.8 punktą).

Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu patvirtinamos tik trijų Finansų ministerijos apskaitomų valstybės pinigų fondų lėšų sąmatos – Privatizavimo, Rezervinio (stabilizavimo) ir Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo. Vertinant šių Fondų lėšų naudojimo teisėtumą neatitikčių Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytiems reikalavimams ir sąmatoms nenustatyta.

Kaip vienas iš trūkumų, nurodytų ankstesniųjų metų valstybinio finansinio audito metu¹, – iki šiol nėra reglamentuota valstybės pinigų fondų ir kitų Finansų ministerijos apskaitomų fondų buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės rengimo tvarka. Atskaitomybės formos patvirtintos tik Privatizavimo ir Rezervinio (stabilizavimo) fondams.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2005-06-29 nutarimu Nr. 718 pritarė Viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemos reformos koncepcijai bei sudarė šios reformos koordinavimo ir priežiūros komisiją, kurios pirmininkas – Finansų ministerijos sekretorius. Reformos įgyvendinimo priemonių plane numatyta 2005–2008 metais parengti ir patvirtinti Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, 2007 metais – valstybės pinigų fondų apskaitos politikos ir procedūrų vadovą (atsakinga institucija – Finansų ministerija).

Finansinio audito 1-ojo departamento direktorė

Laima Šipkauskienė

Audito grupės vadovė –
Finansinio audito 1-ojo departamento
vyriausioji valstybinė auditorė

Liudmila Jankovskaja

¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2005-04-13 valstybinio audito ataskaita Nr. 1010-1-32